

Автори: Б.В. Єгоров, д.т.н., професор, академік НААН України, О.С. Струнова, аспірант кафедри технології зерна та комбікормів Одеський національний технологічний університет

Частина 2. Закінчення. Початок – у журналі «Корми і Факти» №7/2022

Особливості законодавчого регулювання експорту комбікормової продукції з України до країн ЄС

- Відповідно правилам ввезення:
- третя країна, що експортує, повинна бути внесена до списку країн (Third country establishments), які мають право та дозвіл на експорт відповідної категорії продуктів або тварин на території ЄС;
 - продукти тваринного походження можуть бути імпортовані на територію ЄС, тільки якщо вони були вироблені на підприємстві третьої країни, яке має відповідну атестацію;
 - ввезення тварин та продуктів тваринного походження має супроводжуватися свідоцтвом про здоров'я, підписаним ветеринаром-представником компетентного органу третьої країни, що експортує.

При прибутті на місце, продукти та супутні сертифікати (гігієнічний сертифікат) проходять перевірку посадовими особами ветеринарних служб відповідно до положень, викладених у Директиві Ради 97/78/ЄС.

Процедури ветеринарного контролю на рівні прикордонних інспекційних постах на товари, що імпортуються з третіх країн, визначено Регламентом Комісії (ЄС) № 2019/2130.

Безпечність та якість кормів являються ключовими задачами для всіх компаній, які задіяні в даній сфері, адже втрата контролю над ними може привести до значних наслідків. Системний контроль являється основним підходом для зниження ризиків та підвищення якості. Компанії, які бажають вийти на зовнішні ринки, зокрема європейські ринки, повинні бути сертифіковані за стандартами, які визнані Міжнародними організаціями (GVP+, HACCP, ISO).

Після початку активних бойових дій і втрати доступу до морських перевезень кордон з ЄС став великою можливістю для продовження української торгівлі із зовнішнім світом. Україна продовжує експортувати товари, зокрема аграрні, до країн Африки та Азії

транзитом через порти європейських держав. Транспортування через залізничний транспорт має певні труднощі, через різницю у розмірі колій, відсутність достатньої кількості вагонів, локомотивів, обмеження пропускної здатності та обмеження по вазі вантажних вагонів. Частина митних терміналів західної залізниці спеціалізується лише на наливних вантажах. Автомобільні перевезення на сьогодні наростили свої об'єми, але як і до воєнних дій – це невелика частка від загального експорту. Як відомо, Україна разом з партнерами також обговорює можливість створення міжнародної місії для розблокування українського морського експорту.

Згідно зі звітами про виконання Плану з виконання Угоди, спостерігалися значні відставання щодо гармонізації законодавства і стандартів, особливо у таких сферах, як реформа митниці, захист прав інтелектуальної власності тощо. Після того, як Україна остаточно гармонізує свої стандарти та законодавство, потрібно буде також постійно актуалізувати та адресувати зміни законодавства та стандартів ЄС виробників-експортерів, що сприятиме значному полегшенню доступу української продукції на ринки ЄС, а також ринки інших країн.

Вірна політика продовольчої безпеки ґрунтується на всеосяжній і єдиній концепції, яка охоплює весь ланцюг виробництва «від виробника до споживача» та всі сектори харчової промисловості в усіх країнах-членах, усьому географічному регіоні ЄС, а також на його зовнішніх кордонах. Дотримання цієї політики та вимог законодавчого регулювання дасть змоги підвищити вітчизняним виробникам об'єми експортної продукції, знизити ризики штрафних санкцій та підтримати економіку країни в цей складний час.

Табл. 1 (продовження). Загальні законодавчі вимоги та нормативно-правові акти щодо експортування комбікормів до ЄС відповідно до Регламентів комісії ЄС

Спеціальні правила маркетингу кормів і використання певних продуктів у харчуванні тварин	
<p>Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1829/2003 від 22 вересня 2003 року про генетично модифіковані харчові продукти та корми;</p> <p>Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 1830/2003 від 22 вересня 2003 року щодо простежуваності та маркування генетично модифікованих організмів і простежуваності харчових продуктів та кормів, вироблених з генетично модифікованих організмів, та про внесення змін до Директиви 2001/18/ЄС;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) № 641/2004 від 06 квітня 2004 року щодо детальних правил для імплементації Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1829/2003 стосовно заяв на видачу дозволу на нові генетично модифіковані харчові продукти і корми, а також стосовно повідомлення про наявні продукти і випадкову або технічно невідворотну присутність генетично модифікованого матеріалу, щодо якого існує позитивна оцінка ризику;</p> <p>Рішення комісії з виконання Регламенту (ЄС) № 503/2013 від 3 квітня 2013 стосовно заявок на визнання генетично модифікованих харчових продуктів та кормів відповідно до Регламенту (ЄС) № 1829/2003 Європейського парламенту і Ради;</p> <p>Директива від 12.03.2001 № 2001/18/ЄС про навмисний випуск у навколишнє середовище генетично-модифікованих організмів, та яка скасовує Директиву 90/220/ЄЕС;</p> <p>Рішення комісії 2009/770/ЄС від 13 жовтня 2009 р., яка встановлює стандартні формати звіту для подання результатів викиду в навколишнє середовище генетично модифікованих організмів або на продуктах з метою розміщення на ринку згідно з Директивою 2001/18/ЄС Європейського парламенту та ради;</p> <p>Регламент (ЄС) № 1831/2003 Європейського Парламенту та Ради від 22 вересня 2003 року про добавки для використання в харчуванні тварин;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) № 230/2013 від 14 березня 2013 року про вилучення з ринку деяких кормових добавок, що належать до групи смакових та апетитних речовин.</p>	<p>Регламент (ЄС) № 767/2009 від 13 липня 2009 року встановлює правила розміщення на ринку й використання кормів для годування тварин, незалежно від того, чи використовуються вони для виробництва продуктів харчування в межах Союзу, а також вимоги щодо маркування, пакування та презентації. Цей Регламент також передбачає створення каталогу кормових матеріалів, що затверджується Регламентом (ЄС) № 68/2013/43. Регламент (ЄС) № 1829/2003/44 встановлює, що жодна особа не має розміщувати на ринку, використовувати або виробляти корми, що складаються, містять або зроблені з використанням ГМО, окрім випадків, коли виконано вимоги для дозволу й дотримано положень про маркування.</p> <p>Усі додатки до кормів, які використовують для поліпшення якості кормів або для поліпшення продуктивності та здоров'я тварин (наприклад, завдяки поліпшенню засвоюваності кормових матеріалів) можуть потрапити на ринок тільки діставши дозвіл з попередньою науковою оцінкою на підтвердження того, що добавка не шкодить здоров'ю людей і тварин, а також докільку. Дозволи видають на конкретні породи тварин, специфічні умови використання і на десять років та можуть бути скасовані з адміністративних причин.</p> <p>У відповідності до регламенту ЕС № 1831/2003, пробіотики входять в клас «зоотехнічних добавок» в якості стабілізаторів флори травної системи. Відповідно регламенту ЕС 1831/2003 дозвіл надається відповідно процедури, викладеній в цьому регламенті, повинен бути чинним у всьому Співтоваристві протягом 10 років і повинен поновлюватись відповідно до статті 14 цього регламенту. Дозволені кормова добавка повинна заноситись у реєстр, про який міститься посилання у статті 17 цього регламенту.</p>
Контроль за кормами	
<p>Регламент (ЄС) № 882/2004 Європейського парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про офіційний контроль, що здійснюється для забезпечення перевірки відповідності законам про корми та харчові продукти, правилам здоров'я тварин та добробуту тварин;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) N 669/2009 від 24 липня 2009 року про імплементацію Регламенту (ЄС) N 882/2004 Європейського Парламенту та Ради щодо підвищеного рівня офіційних заходів контролю над імпортом окремих продуктів харчування та кормових продуктів нетваринного походження та про внесення змін до Рішення 2006/504/ЄС;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) № 152/2009 від 27 січня 2009 року про встановлення методів відбору та аналізу для офіційного контролю кормів;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) № 619/2011 від 24 червня 2011 року про встановлення методів відбору проб та аналізу для офіційного контролю кормів щодо наявності генетично модифікованого матеріалу, для якого процедура дозволу не розглянута або термін дії дозволу закінчився;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) № 1079/2013 від 31 жовтня 2013 року про встановлення перехідних заходів для застосування Регламентів (ЄС) № 853/2004 та (ЄС) № 854/2004 Європейського парламенту та Ради;</p> <p>Регламент комісії (ЄС) № 2074/2005 від 5 грудня 2005 року про встановлення заходів щодо впровадження деяких продуктів відповідно до Регламенту (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради та щодо організації офіційного контролю відповідно до Регламенту (ЄС) № 854/2004 Європейського Парламенту та Ради та Регламенту (ЄС) № 882/2004 Європейського Парламенту та Ради, що відступає від Регламенту (ЄС) № 852/2004 Європейського Парламенту та Ради та вносить зміни до Регламенту (ЄС) № 853/2004 та (ЄС) № 854/2004.</p>	<p>Регламент (ЄС) № 882/2004 встановлює рамки ЄС щодо загальних правил організації офіційного контролю над комбікормами.</p> <p>Крім того, постанова – Commission Regulation (EC) No 669/2009 (OJ L-194 25/07/2009) (CELEX 32009R0669) – визначає, що імпорт деяких кормових продуктів підлягає підвищеному рівню офіційного контролю у визначеному пункті в'їзду на підставі відомих або з'явлених ризиків. Передумовою вільного обігу цих продуктів є надання т. зв. загального документа доступу (CED) відповідно до положень цієї постанови.</p>